

Kemencesvidék

KÖZGAZDASÁGI FÜGGETLEN HETILAP.

(„KISCZELL és VIDEKÉ”)

Megjelenik minden vasárnap.

(„KISCZELL és VIDEKÉ”)

1888-1891

3 kor 1. Negyedévre 3 sz.

és jogszámlák egy évre 8 kor, félre 8 kor.

K... ..

Laptalajdonos felelős szerkesztő:

Muss Gyula

....

Callidémok. Dömöki-utca, Gombás ház — Előfizetés
száma a kiadással és Gy. Sigmund István

Nagy idők.

Magyar, német, cseh, horvát, testvéreink ölelik meg egymást. Megszűntek a kicsinyes torzalkodások. A monarchia összes népét egy szíves lelkesíti, egy szent cél: a győzelem buzdítja. Ezért áldozzák vértüket, életüket, vagyoniukat.

A nagy, a méreteiben képzeletet felülmúló háborúban a csulád odaadja a hasának a kenyeret-keső apát, a hitves forrón szeretett férjét, az aya legdrágább kincsét: a fiát.

Egy érzéssel, egy akarattal áldoznak mindenkivel a haza oltárán. Elégítelt követelmény az aljas, véres gaztettekért, a mikkel a gonosz szomszéd, az alattomos törpe, évek óta elkerített életünk, megakadályozván bennünket békés szándékainkban, nyugodt kultúrörökvésünkben.

Elégítelt ezekért a sunyi piszkáló dásokért, a gyilkos garázdálkodásokért!

De mégse első sorban a bosszú érte az, a miért még a legbékésebb magyar ember is nemcsak megbarátkozott a háború eszméjével, hanem annak kitörése előtt áhitozva, most meg hevül, lelkesül is érte.

Béke kell nekünk!

Zavartalan béke, a melyben háboriatlanul kifejtjük munkásságunkat, hogy azszal nagyja, hatalmassá tehessük szeretett hazánkat. Ezért viselünk háborút. Lélekemelő az az egyetértés, amely-

lyel a bekért folyó háborúban összes testvéreink és hű szövetségeseink egyszóval egymásba olvadnak. Nagy időket élünk! Nem pillanatnyi kedély fellobbanás a lelkesedés, amelynek mélyeségei okai vannak, melyrehabilitáló következményei lesznek. Közös ellenségeink várakozásuk ellenére, só megdöbbenésükre tömör falánksabban találtak bennünket, a melyre nem lehetett oly könnyű szerrel ráfújni, a mit ők botorán remélték.

Mi több: ez a tömör falánks nemcsak jateki könnyedséggel veri vissza hiányos kézünltségű támadásait, hanem megmielőtt az ellenség megriadásából fölöcsudna, maga is haláltmegvető bátorsággal, pontos számításával, tervszerűen támad és hogy a kivétel, a háromodora mennyire vág össze a hadvezetőség terveiével, azt az ellenség véres fejével, soraihan felhomoltan futva keservesen kitapasztulhatja. A halál tart közötté iszonyuan bőseges araitát. Rengő... .. magyar, nemt kegyerenek élnék fogaágba vetett ezrel, egész csapatustek — áldván a sorot, mely őket megóvjá egy igazságtalan, reájuk kényserített háború veszélyeitől.

És ezerközben hős haditetteinket a reményesség aranyos hajalsugara világítja be. Az a remény, hogy sokféle nemzeti ségtünk, melynek testvéri egyesülését most már vér pecsétel meg, béke idején is közös együttműködésével válvetetten fog mindannyiunk boldogságán dolgozni.

Számtalan jelét látjuk most e testvéries együttállásunk, a melyre béke idején még almainkban sem mertünk volna gondolni.

A wieneni-neustadti esred legénysége nadba indulva piros fehér-szöld zászlócskákkal díszíti magát, holott mincson a legénységnek egyetlen magyarul értő embere sem. A csehek, kik eddig hevesen támadták az osztrák németeket, a „Gottterhalte“-val rohannak a haroba. A bosnyák ölelkezik magyar katonabajtársával. A románok testvéri ünnepeket élnek a magyarokkal. A hazai szerbek egy pillanatil sem haboznak megnyitani vérszemöldési esküjüket, melylyel megerősítik a monarchia iránti hűségüket. Ott harcolnak a magyarok oldalán, épp úgy, mint a hasafias sváb. A ruténeket épp úgy hiába csalogatja a hazug apuska, mint az e kedves aszóit. Czernovitsban a tábori lelkész megaldja a hadba induló kereszt-

imájában, melyet az Egk Uráhos rebeg, csapataink győzelmeért fohászkodván, az Atya és Fiu és Szent Lélekhez és Jého-vához fordul, a ki mindannyiunk egyetlen Istene...

Nagy időket élünk. Oh, add Uram, hogy a gyümölcsöt, a mit ezek az idők megérlelnek, mielőtt elveszessék, dicőségben, — jólétben gyarapodva és ebben az élvésztben ne zavarjon semmiféle álnok ellenség.

Rendithetetlenül bíszunk abban, hogy

Csalaképek.

Házasságok között.

Luigi Barzini, a Corriera della Seranak estíra Cambrából:

Augustus 21-én a Sombre völgyét hideg köd takarta. Mintha novemberi reggel lett volna, olyan hűvös, szomorú és szürke volt minden. A vonat, a mely engem Managa felé vitt, lassan haladt át a félelőtetésen, a melynek szeleiben a kőhálóitunk levő tájkép kontúrjait csak sejtetni lehetett. A kő-láló fák csak álló árnyékoknak látszótek. Sebót egy élő lélek a vidéken. Mikor a vonat egy kisebb állomás mellett lassan haladt el, néhány lovas pillantottam meg, a kik az útját őrizték. Kis csoport volt lándsáuk közegett, melyeken mozulatlanul lengett a fekete postások. Tehát ulánus őrség volt, melyet látsom. A kocsiutról az őrség nyugodtan néste vonatunkat. Egy naival nézett, mintha merő kíváncsisággal lett volna ottan. Lovas és ló színtelen emelkedtek ki a sötét háttérből. Az ulánusok mozulatlanul néztek és meglátszótt rajtuk a gondatlan biztonság érzete. Nem látszótt rajtuk, mintha támadástól félnének. Egészen másként képzelmek magamnak egy ulánus őrszárat. Olyan formán, mint a vadász az erdő szélén. Tulán látszótt ezek, hogy az ellenség messze jár. Mindannyiukat egy viselkedés egy megállított őrség... .. mintha Pomeránában lennének valami hadgyakorlaton. Mikor a vonat elhaladt mellettük könnyű galoppra fogták lovukat és csakhamar eltűntek.

A lovasoknak az a végtelen sokasága, a melyet a német sereg maga előtt mozgat, befut minden országot, minden dűlöt. Nem kell azt hinnünk, hogy észrevélenek akarunk maradni. Akarják, hogy lássák őket. Minden csapat addig megy előre, a míg rajuk nem lónek. Hátrázott irányban halad előre, a míg rá nem bukkan az ellenségre. Az ő feladata, hogy eléje menjen a halálnak. Minden ellenséges frontot ilyen módon kústnak végig. Az előőrök életük kockázatával kikömelik az ellensél haderejét. Ha az ulánus elesik vagy megrebeesül, még mindig akad kettő-három, a ki megmenekül és jeleltesz a halottakról. Ha az egyik őrszáratnak nyoma vész, egy másik, erősebb lép a nyomdokaiba. A tűz, melyel fogadják megmondja neki az ellenség erejét. Mert egy lovaszárto biztos pozíciójából minden ellenséges katonáról és világoz és emberirig könnyen érhető. Minden faluban, minden facopoztat előtt, minden utkanyarulatnál az ulánusnak arra kell gondolnia: hátha ott rejtőzik az ellenség. Az ulánus tudja, hogy mincson mögötte hátród és hogy feltetlenül lóni fognak rá. Mindig azt kell éreznie, hogy egy láthatatlan és biztosan találó fegyver irányul feléje. Mégis megy előre, mert német és mert fegyelmessz.

Managa tovább éli csendes életét. Száz meg száz flamand bányász száll fel a vonatra. Ugy tetzett, mintha a háború ezer mérföldnyire innen indultna. Holott csak órányi távolasgra esett. Az emberek beazélnék a seregek mozulatáiról. Csaktról, de mincson fogalmuk a vérről, pusztításokról, romokban heverő házakról. Ugy élnek,

mint mákor és dolgoznak. A kőuti kocsi kőtelekednek, az ülétek nyitva vannak, a műhelyekben dolgoznak, a kőbányákban az asztalok és asztalok el vannak foglalva. A gránk és bányák nem szűnőlelnek. A német invázió Belgiumot a legnagyobb levekenység közepette lepte meg. Senkinek sem volt ideje, hogy arra készüljön. A belga városok, mint az orak, egyszerre megöltöttek, ha a németek előttük megjelentek. Az ulánusok küszedevére az élet mindinkább elcsendesed. A vasuti állomások egymás után kihaltak. S a német őrszárak háta mögött mindenütt mozulatlanul lett az ur. Belgium az invázió folyton lassan kiút mintha megkövesedett volna. Manageba e a mozulatlan-ag még nem ért el. Ott még vibrál az élet. De néhány órával később, mikor az ulánusok felütöttek a város alatt, egyszerre itt is rákúszottú a lakosság, a sok maúk kére a merev mozulatlanag, a nyugalom. Csend.

A nép azt hitte, hogy a német katonaság csak átmeneti jelenség. Azt hiték, hogy az ulánusok csak azért merészkednek ilyen közelre jónni, mert meg akarják magukat adni, keresik az ellenséget, hogy átsszolgálassák neki fegyvereiket. A hivatalos belga jelentések arról szóltak, hogy Lőrchnél a belgák győztek és hogy a németek mindentűl nagy veszteségeket szenvedtek. A hivatalos jelentés az Antwerpenbe való visszavonulásnak manőverszínvetet adott. Es a nép ezeket a változásokat mind elhitte. A családiasztán keserves volt.

A Namur felé vezető vasutvonal meg volt

Tisztelt barátom!

Senki sem tudhatja, mikor érhetik testi szenvedések, Ön sem. Ha azt is hiszi, hogy erős és egészséges ki tudja nembe-tamadják már alattomban a szervezetét egy gonosz betegség csirái. Ebredjen fel és tekintsen figyelmesen le nyének bensejében, akkor láthatja, mennyit vétkézik napról-napra legnemesebb szervei, szóval saját maga ellen vizsgálja meg egyszer alaposan egész testét! Azt fogja tapasztalni, hogy az emberek sokkal jobban ápolják külsejüket. Minden nap mosdanak és fürdenek, néha fülösleges sokat is, tehát a külső tisztaságról kellően gondoskodnak; de ha valaki azt kérdezné, hogy mi is tesznek az emberek belső szerveik tisztasága érdekében főképpen

a vér tisztítása

tekintetében, akkor nem lehet kielégítő feleletet adni mert enniől ugyszólván egyáltalán nem gondoskodnak. Hihetetlen dolgok jutnak az emberi szervezetbe és mégsem gondolnak arra, hogy megszabadítsák a szennytől a fülöslegtől, hogy eltávolítsuk a testből mindazt, ami nem odavaló

hogy meg kell tisztítani a vért!

Pedig egészséges vér az az élet alapja, hiszen a vértől ered az emberben minden meleg, munkaképesség és erő. A vér tisztasága tehát egyértelmű az egészség-megóvásával. Leginkább vétkézik az egészsége ellen az ak;

a vér tisztítása

érdekében nem tesz semmit. A vér szennyezései akár külsők, akár bensők, idéznek elő minden betegséget innen ered minden kór, tömérdek nyomorúság, veszedelem, keserűség és fájdalom.

Az idegesség

száradunk legnagyobb nyomorúsága csakis a vér hiányos tisztítására és táplálására vezethető vissza.

Micsen olyan idegtápszert, mely evés utján a szervezetbe bármiképpen is hatna az idegekre. Bármilyen szépen és nagyhangon hirdetik is az eféle szereket, ez mind csak pusztá amitás és félrevezetés egész közönséges csalás és csak arra jó, hogy a minden szalmaszába kapaszkodó betegnek az utolsó garasát is elvegye tőle. Csak egyetlen

idegtápszert

létezik, és ez a vér, még pedig csakis az

egészséges, tiszta vér.

Ez látja el az idegrendszer legfinomabb elágazásait, egyedül ez adja meg az idegnek a szükséges táplálékot, az erőt és ellenálló képességet, amelyre oly nagy szüksége van az embernek a létért való kemény küzdelemben. Egészséges vér nélkül nem viszi semmire, ha még olyan szép idegtápszereket raknak is eléje.

Mivel tisztítjuk tehát a vért?

A természet maga mutatja az utat. A növényvilág gyógyulási kóst található a legtermészetesebb és

legkivalóbb vértisztító

Minden léleget emlékeztet a természet örök törvényeire, ahogy az örökké fennálló állat- és növény között. Ezeket a természeti törvényeket senkisem tudja és nem is fogja megdönteni.

A lehető legjobb vértisztítószer meg kell ismernie. Ez

Vértisztító teája

Vulnerál-védjegyvel

Ezt a teát előírás szerint, az az minden második, harmadik napon egy csészével kell állandóan inni, akkor látni fogja, hogy ember, és pedig egészséges ember. Ez a tea megadja testének az egészséget, életkedvet, tetterőt, fiatalos rugékonyságot, erőt, ellenálló képességet, szellemi élelkséget egészen agg koráig és mindég legjobb barátja lesz és marad. Ez megvédi az egészséget tönkretévő, minden felől támadó betegségek csiraitól, megóvja az idegességtől és csodásan javítja a közérzetet. A tea a legjobb szer a nedvek megromlása, kiütések, sömör, hólyag és vesebajok anyagcsere zavarok érlelmeszesedés és különösen

köszvény és csusz

ellen, azonkívül vértódlások, gyomor és bélbántalmak ellen. A tea rendessé teszi a székelést és elősegíti az emésztést. — Mellőzzük e helyen a köszönetnyilvánítások sorozatát ámbár naponként érkeznek a közönség minden köréből az elismerő levelek és hálairatok ezen tea nagy-szerű hatásáról.

Mindenki győződjék meg maga a tea meglepő hatásáról és fejezze ki azzal háláját, hogy jó lélekkel ajánlja ezt a teát másoknak is.

Csomagja 2, 4, 6 Kor. Próbacsomag I K 5 ilyen próbacsomag 4 korra.

Egy sikeres kurához 2 db. 6 K-ás csomag szükséges, összesen 10 koronáért, bérmentve.

Grundmann P. gyógyszerész

Berlin, SW. 68. Friedrichstrasse 208.

Rendelő órák 8—7-ig vasárnap is.

Használati utasítás Grundmann vértisztító teájához.

Grundmann Vulnerál vértisztító teája mint házi szer legmelegebben ajánlható mindazoknak, akik kiütés, sömör, kelevény, nedvek megromlása, aranyér, vese, hólyag, máj és gyomorbetegségekben, különösen érlelmeszesedésben, idegességben, anyagcserezavarokban

köszvény és csuszban

vagy vértódlásban szenvednek, oly módon használandó, hogy ezen teától egy evőkanálnyit egy csésze vízzel erősen felforraltunk és szükség szerint reggel vagy este langyosan isszuk.

KEMENES VIDÉK

(„KISCZELL és VIDÉKE”)

FÜGGETLEN HETILAP.

(„KISCZELL és VIDÉKE”)

Megjelenik minden vasárnapon.

2 sor. Nagyszavazás 3 sor.

Jegyzőnek egy évre 3 kor, felevező 2 kor.
Az ad: keddén és...

Lepeltájonos fejlelés megkötésű:
Muss Gyula

Celldömök, Dömöki-utca, Gemés-ház —
felvont a kiadással és évről-évre...

Nagy idők.

Magyar, német, cseh, horvát, testvéreink ölelik meg egymást. Megszűntek a kiesnyes torzalkodások. A monarchia összes népét egy szesz lelkesíti, egy szent cél: a győzelem buzdítja. Ezért aldozzák vértüket, ártelmük, vagyonukat.

A nagy, a méreteiben képzeletet felülmuló háborúban a család odaadja a hasznát a kenyérszorgos apát, a hitves forrón szeretett férjét, az anya legdrágább kincsét: a fiát.

Egy érzéssel, egy akarattal áldoznak mindenkivel a hazá oltárán. Elégítelt követelünk az aljas, véres gaztettekért, a mikkel a gonosz szeszszéd, az alattomos törpe, évek óta elkerített élelünk, megakadályozva bennünket békés szándékainkban, nyugodt kultúrörökvesztésben.

Elégítelt ezekért a sunyi piszkáló dásokért, a gyilkos garázdálkodásokért! De mégse első sorban a boszu árta az, a miért még a legbékésebb magyar ember is nemcsak megbarátkozott a háború eszméjével, hanem annak kitörése előtt áhitozva, most meg hevül, lelkesül is érte.

Béke kell nekünk!

Zavartalan béke, a melyben háboriatlanul kifejtjük munkásságunkat, hogy azszal naggya, hatalmassá tehesse szeretteit hazánkat. Ezért viseltünk háborút.

Lélekemelő az az egyetértés, amely

lyel a bekért folyó háborúban összes testvéreink és hű szövetségeseink egyesülve egymásba olvadnak. Nagy idők éltünk! Nem pillanatnyi kedély fellobbanás a lelkesedés, amelynek mélyessége okai vannak, mélyreható következményei vannak. Közös ellenségeink várakozásuk ellenére, sőt megdöbbenésükre tömör fálánksággal találtak bennünket, a melyre nem lehetett oly könnyű szorrel ráütni, a mit ők botorán remélték.

Mi több: ez a tömör fálánkság nemcsak játszi könnyedséggel veri vissza hiányos kézülségű támadásaikat, hanem megmélótt az ellenség megriánásából fölocsudna, maga is haláltmegvető bátorsággal, pontos számításal, tervszerűen támad és hogy a kivétel, a haremódra mennyire vág össze a hadvezetéség tervei, azt az ellenség véres fejje, sorai ban felhomoltan futva keservesen kitalapoztatja. A halál tart közötté iszonyuan böseges aratást. Resz

magyar, nemet kesyeren élnek vetett ezrei, egész csapatostok — áldván a sorsot, mely őket megóvja egy igazságtalan, reájuk kényyszerített háború veszélyeitől.

És ezekben hős haditetteinket a reménység aranyos hajnalugara világítja be. Az a remény, hogy sokféle nemzeti ségünk, melynek testvéri egyesülését most már vér pecsétel meg, béke idején is közös együttműködéssel válvatetten fog mindannyiunk boldogságán dolgozni.

Számtalan jelét látjuk most e testvéries együttaladásnak, a melyre béke idején meg álmainkban sem mertünk volna gondolni.

A wiesner-neustadli ezred legénysége hadba indulva piros fehér-szöld zászlócskakkal díszíti magát, holott nincsen a legénységnek egyetlen magyarul értő embere sem. A csehek, kik eddig hevesen támadták az osztrák németeket, a „Gotterhalle“-val rohannak a harcba. A bosnyák ölelkezik magyar katonabajtárával. A románok testvéri ünnepet ünnepelnek a magyarokkal. A hasai szerbek egy pillanatil sem haboznak megnyitani vérszemöldést esküjüket, melylyel megerősítik a monarchia iránti hűségüket. Ott harcolnak a magyarok oldalán, épp úgy, mint a hasaiai aváb. A ruténeket épp úgy hibácsolgatja a hasug rpuska, mint az é kedves szidót. Czernovitában a tábori lelkes megaldja a hadba induló kereszt-

imájában, melye csapataink győzelmeért fohászakodván, az alya és Fiu és Szent Lélekhez és Jehovához fordul, a ki mindannyiunk egyetlen istene...

Nagy időkét élünk. Oh, add Uram, hogy a gyümölcsöt, a mit ezek az idők megérlelnek, mielőtt élvezhessünk, dióságban, — jólétben gyarapodva és ebben az élvezetben ne savorjon semmiféle álnok ellenség.

Rendíthetetlenül bizunk abban, hogy

Csataképek.

Utánzó

Luigi Barzini a Corriera della Seranak est írja Casmraiból:

Augustus 21-én a Sambre völgyét hideg köd takarta. Mintha novemberi reggel lett volna, olyan hűvös, szomorú és szürke volt minden. A vonat, a mely engem Manage felé vitt, lassan haladt át a félsötétben, a melynek széléin a kőbőltűnk leve ajzó kontu csak sejtetni lehetett. A kőbőltűnk csak álló árnyékoknak látszottak. Sehol egy élő lélek a vidéken. Mikor a vonat egy kisebb állomás mellett lassan haladt el, néhány lovas pillantottam meg, a kik az ajtókat őrizték. Kis csoport volt lándsák közepe, melyeken modulatióul lengett a fekete zászlócska. Tehát uláns őrség volt, melyet lá-

A kocsiutól az őrség nyugodtan nézte végig. Oly nivali nézett, mintha merő kiváncsiságból lett volna ottan. Lovasok emelkedtek ki a sötét háttérből. Az ulánsok modulatióul néztek és meglátottak rajtuk a gondatlan biztonság érzete. Nem látszott rajtuk, mintha támadástól félnének. Egészen másként kezeltem magamnak egy uláns őrsáratot. Olyan formán, mint a vadász az erdő szélén. Talán fordítanak-ezek, hogy az ellenség messze jár. Mindazonáltal egy veslek ditek egy megszállott ország utján, mintha Pomerániában lennének valami hadjáraton. Mikor a vonat elhaladt mellettük, könnyű galopp-ra fogták lovukat és csak-

A lovasoknak az a végtelen sokasága, a melyet a német ezred maga előtt mosgat, befut minden országutat, minden dőlőutat. Nem kell azt hinnünk, hogy észrevételnek akarnak maradni. Akarják, hogy lássák őket. Minden csapat sádjig megy előre, a míg rajuk nem lőnek. Hátrahozott irányban halad előre, a míg rá nem bukkan az ellenségre. Az ő feladata, hogy eléje menjen a halálnak. Minden ellenséges frontot ilyen módon kútatnak végig. Az előőrök élénk hockáztat-szával kikémlelik az ellenfél haderejét. Ha víz uláns elesik vagy megrebeül, még mindig akad kettő-három, a ki megmenekül és jelentést tesz a halotrakról. Ha az egyik őrsáratnak nyoma vész, egy másik, erősebb lép a nyomdofaiba. A tisz, melylyel fogadják megmondja neki az ellenség erejét. Mert egy lovasjáró bitor pericójából minden ellenséges katona ráló, és világos és emberileg könnyen érthető. Minden faluban, minden tacsportoztat előtt, minden ut kanyarultnál az ulánsnak arra kell gondolnia: hátha ott rejtőzik az ellenség. Az uláns tudja, hogy nincsen mögötte hátród és hogy feltétlenül löni fognak rá. Mindig azt kell éreznie, hogy egy láthatatlan és biztosan találó fegyver irányul fejle. Mégis megy előre, mert német és mert fegyelmesszt.

Manage továbé éli csendes életét. Szás meg szás flamand bányász száll fel a vonatra. Ugy letszett, mint a háború ezer mérföldnyire innen indulna, holott csak órányi távolságra esett. Az emberek beszélnek a seregek modulatióiról, csatáiról, de nincsen fogalmuk a vérről, pusztításokról, romokban heverő házakról. Ugy élnek,

mint mákor és dolgoznak. A kőszű kocsi kőlekednek, az üzletek nyitva vannak, a munkelyekben dolgoznak, a kővételésben az asztalok és székek el vannak foglalva. A gyárak és bányák nem szűnnek el. A német invázió Belgiumot a legnagyobb tövkenység közepette lepte meg. Senkinek sem volt ideje, hogy arra készüdjön. A belga városok, mint az órak, egyszerre megállottak, ha a németek előlük megjelentek. Az ulánsok közeledésére az élet mindinkább elcsendesedett. A vasúri állomások egymás után kihaltak. S a német őrsáratok háta mögött mindenütt modulatióul lett az ur. Belgium az invázió folytán lassankint mintha megkövesedett volna. Manageba e a modulatióulag még nem ért el. Ott még vibrál az élet. De néhány órával később, mikor az ulánsok felmentek a város alatt, egyszerre itt is rákaszódtott a lakosságra a sok munkakészre a merev modulatióulag, a nyugalom, a csend.

A nép azt hitte, hogy a német katonaság csak átmeneti jelenség. Azt hitte, hogy az ulánsok csak azért merészkednek ilyen közelre jönni, mert meg akarják magukat adni, keresik az ellenségre, hogy átsszolgassanak neki fegyvereiket. A hivatalos belga jelentések arról szóltak, hogy Lüttichnél a belgák győtek és hogy a németek mindentől nagy veszteségeket szenvedtek. A hivatalos jelentés az Antwerpenbe való visszavonulásnak manőverismeretét adott. Es a nép ezeket a változásokat mind elhitte. A családasszán keserves volt.

A Namur felé vezető vasútvonal meg volt

Nagy áldozatainkat állandó, tartós béke eszerízesen meg fogja téríteni.

Észert imádkosok, észert fohászkodók most mindenki az Északi és Keleti tengertől az Adriáig, észert harcolnak hadfiaink oly páratlan vitézséggel és halál megvételssel.

Győzelemről győzelemlre diadaloskodkodnak csapataink, mondja hön szeretett agg királyunk — és így végleges győzelmünk nem maradhat el.

A nagy idők után jobb idők fognak következni. Nem lehet másképp — most már biztosan számíthatunk rá.

A magyar nők.

Magyar hölgynek születni,
Aldá érte sorodat!
Magyar hölgynek születni
Nagy és szép gondolat!

A háboru semmi esetre sem jelentheti a társadalmi és gazdasági élet teljes megbénulását. Igas ugyan, hogy a nemzet színe-virága a csatamezőn oly viszonyok között van, a hol az életet a haláltól csupán egy hajszálkeskenységű távolság választja el s így akárhányszor gyönyörűen felépített családi életnek oszlopa vagy társadalmi tevékenységének mozgató ereje pillanatok alatt megemmielhet; de vajjon ez azt jelenti-e, hogy az oszlop kidőltevel, a mozgató erő megszűntével vége van mindennek? Azt jelenti-e, hogy a családfő elestével pusztuljon el a család is, pusztuljon el a békés időnek minden munkája? Nem. Manapság sem a családok, sem a társadalmi szervezetek létét nem alapozzák egyetlen oszlopra, a családfő mellett ott van mint erős tartó oszlop a szerető hitves, ott vannak a serdülő gyermekek, sőt értékes munkájukkal mindig számba jönnek az aggok is. Egy bonyolult szervezet a család, épügy a társadalom, a melynek minden része minden gátló körülmény dacára is kell, hogy folytassa működését, mert hisz az az erő, a mi mozgásban tartja ezt a szerkezetet, az a kötelességteljesítés. S olyan rendkívüli alkalomnak, mint a háboru, a kötelességteljesítést, a kötelességtudást nemhogy lankasztani, de inkább sokszorosítani kell. A háboru termeli a Cornéliákat, a Grachusok anyját, azokat a mi törtéremünk által is büszkén emlegetett erőslelkű és vasakaratu asszonyokat, a kik megsűtven a harcoló férfiak számára a kenyeret, ágyba fekvének és megsűlték gyermeküket. Mekkora szívósság, mekkora edzettség kell ehhez!

szakítva. A vonat Carleiroiban megállott. Namer előtt folyt a haro. Az ostromló tüzség lötte az erődítményeket. Egy cifra egyenruhájú polgári órság az utasoktól utlevelet kért a nekem azt mondta:

— Minden a legjobban áll. A poroszokat páholjuk.

A vasuti állomás előtt a fák mögött lövére készen francia katonák állottak. Egy bokor mögött gépfegyvert láttam. Mély csend. Az utcák kihaltak. A város alatt egy hajósható csatorna fut, három forgó hid van rajta. Ezeket is őrsi katonaság. Mentem az utcákon. Némely házból a függönyök mögöl kíváncsian tekintettek rám. Mintha kérdenték volna: hogyan merek kint járni. Mindenütt katonák puskával a kézben.

A városban ulánusok érkezését várták. Egy szerre lövéseket hallottam. Egy szállodába me nekültem. Onnan néstem a fejleményeket. És egyszerre csak azt láttam, hogy sűrűruhás német lovasok mind sűrűbb rajokban üdülnek el az utcákat. Hová lett vajon a francia katonaság lövére kész puskával és gépfegyverével? Mint ha a föld nyelte volna el valamennyit. A nép pedig egyszerre kint termett az utcákon. Látták, hogy nincsen harc, lövöldözés. Nem tudtak hat tovább ellentállani kíváncsiságuknak, hat először lötték a járdákat. Egyszerre mutogatták a lovasokat egymásnak és mondogatták:

— Utánuk! Utánuk!
Pedig hát nem is ulánusok voltak, hanem huszárok. De hát a derék carleorok azt hit ták, hogy az egész német hadsereg csupa ulánusból áll...

A mai finomultabb korcsakban már nem várunk a képe ő erő világításban is szokatlan teljesítést a mi asszonyainktól, de megis sokat várunk. És hála isten, a kötelességteljesítésben a magyar nőnek nem is igen akad párja. Ezer meg ezer példáját tudják felsorolni annak, hogy a mint az irthopmaradt asszonyok vagy serdülő hajadonok büszkék lehetnek az ő vitéz férfikre vagy j-gyestükre, épp úgy a harcoló férfiak is büszkék lehetnek a magyar nőkre. A háztartás megsokasodott gondjai csak vajmi keveset nyilgöztek le asszonyainkról, nem hianvzik ma széles e hazában sehol a nőknél az olyan yira szokatlan erős szív és erős kéz. Halljuk mindenünnen, hogy az eltávozott férfiak munkakörét mily pontosan betöltik az asszonyok, az igába fogott szántogató ökrök ma épp úgy halgat az asszony szavára, mint nemrég a férfiera. És az ekevas sem szánt sehol egyben, ha az asszony áll az eke szarvánál.

Hát ha meg a háborus jótekonyság arany beus jegyzéket olvassuk? A gyöngyeknek hit nők ezrei, a kik egy tüsurás okorta seb láttára elajultak, ma véres, roncsolt férfi sebeket kötöznek. A gyémántgyűrűs nagyasszony, a kinek két szentkezése leste pa csait ma tápláló ebédet főz a farszató küzdelmekben elcsigázott harcosoknak, Valóban mélysegesen megnyilatkozott a magyar asszonyok szíve s feltárta dus kincseit az önzetlen részvét az áldozatkész hazaszeretet gyönyörű virágait.

Ezt a munkát folytatni kell. Ha valamikor, ugy most mutassák meg a magyar nők, hogy valóban részesei és szóttevői tényezői a társadalmi és gazdasági munkának. Nincs szükség arra, hogy Amazoncsapatokat létesítsünk, a magyar asszonyok csatátere most talán jóval nagyobb, mint az, ahol a harcosok üzik az ellenséget. Jóval nagyobb és küzdelmesebb, is mert hiszen kell e nagyobb lekierő, mint omló könynyeket felszarítani, a mikor magunk is könnyezünk? A léleknek milyen nagy küzdelmébe kerülhet sebeket gyógyítani akkor, a mikor mi is sebeköl verezünk? Mi azonban bizunk a magyar nőkben, bizunk mert eddigelé még nem csalatkozunk. És ha a megpróbáltatások a mostaninál is nagyobb erővel szakadnak ránk, akkor hiszszük, hogy a magyar asszonyok már is acélozott testi és lelki ereje még szívósabbá, még keményebbé fog válni. Így számíthatunk csakis minden tekintetben győzelmes hadjárata.

Hősapák.

Akármerre nézek, akármerre látok, Hősapát csinálnak a magyar leányok.

Apró fehér kacsók lelkes sürgeése Melegítőt köt a harcosoknak téleire.

Mennyi édes sóhaj jut mindenegy Szelid ábrándokkal telesszűvegésre!

És eme lányálmok megteremtett kincse Szegény katonáink éltető melege.

Miként egy védpaiza tapad a testükre Gyöngéd kis keszének édes melegégre.

De még ezután is jut bőven szereplék: Forró imádságban olvadjon el szívünk,

Hogy kibontott zászlónk épen, dicsőségben Szép magyar hazánkba újra visszatérjen!

Molnár János

Szuronyt fel!

Fel, kiben honszerelme ég,
Fel rohamra, nem késő még!
Fel a szuronyt a puskára,
Fel hazánkért a csatára!

Ezer éve, hogy itt élünk,
Hazánkért sokszor folyt vérünk.
Folyjon el még millióinknak,
Helye itt nincs a krobótnak!

A kik most a menhelyt nézik,
Szívük a honért nem vészik:
Bitangok és nyomorultak,
Kár, hogy rég el nem pusztultak.

Fel a szuronyt a puskára,
Fel hazánkért a csatára!
Mint fergeteg jöhet a vész,
Hazánk népe mindenre kész.

Ha az ellenség elserve,
Egytől-egyig elserve,
Akkor vesszük le a szuronyt,
Ha ellenségünk meghódolt.

Hadd folyjon vér a mentére,
Sehaj hunk! csak előre!
Sokszor ázott földünk rongtól,
Csak nem félünk ily veng néptől!

Jöhet ránk az egész világ,
Itt nyílik nekünk a virág.
Itt születünk, itt is halunk,
Itt voltunk és itt maradunk!

Kovács János.

Az egész világon az összes népeknél és nemzeteknél a legnagyobb terjedés 23 év óta a Kathreiner-féle Kneipp malátakávé.

Kell-e ékebben szóló bizonyíték ezen legjelebb kávépótszer és pótkávé jóságára, zamata és olcsósága mellett?

A Kathreiner millió és millió csatlakozók mindenestap reggelit és vacsorát itala.

Stockensford Hillemejszappan

Bergmann & Co. cégűl Tetschen ajd Hlbo. Egyre nagyobb kedveltségnek és elterjedtségnek örvend szappl ellen való alimert hatásánál fogva em bór- és szappég gondozásban való felhasználhatóságát. Szerény elismertlévél! Sok nagyobb kitüntetés! Bevásárlásnál díjazunk! Ügyeljen nyomtatékosan a Stockensford védjegyére a cég helyes avására! Darabja 80 fillert kapható gyógyszerárakban, drogériákban, illatszertelepekben stb.

Hasonlóképpen kitérés Bergmann krémje (70 f. egy tubus). Kitérés iszer gendozására.

Nyomdai munkákat izlőses kivitelben szállit

„VÖRÖS MARTY” könyvnyomda

Deveszt.

Tisztelt barátom!

Ősi bölcsesség, mikor éretek testi szenvedéseket. Ön sem. Ha azt is hiszi, hogy erős és egészséges ki tudja nemo-támadják már alattomban a szervezetét egy gonosz betegség csirái. Ebredjen fel és tekintsen figyelmesen lényének belsejében, akkor látja, hogy mennyit vétkezik napról-napra legnemesebb szervei, szóval saját maga ellen vizsgálja meg egyszer alaposan egész testét! Azt fogja tapasztalni, hogy az emberek sokkal jobban ápolják külsőjüket. Minden nap moedának és fürdenek, néha főlöskés sokat is, tehát a külső tisztaságról kellően gondoskodnak; de ha valaki azt kérdezné, hogy mi is tesznek az emberek belső szerveik tisztasága érdekében főképpen

a vér tisztítása

tekintetében, akkor nem lehet kielégítő feleletet adni mert erről ugyeizólván egyáltalán nem gondoskodnak. Hihetetlen dolgok jutnak az emberi szervezetbe és mégsem gondolnak arra, hogy megszabadítsák a szennytól a főlöskétől, hogy eltávolítsák a testből mindazt, ami nem odaváló

hogyan meg kell tisztítani a vért!

Pedig egészséges vér az az élet alapja, hiszen a vértől ered az emberben minden meleg, munkaképesség és erő. A vér tisztasága tehát egyértelmű az egészség megővésével. Leginkább vétkezik az egészségre ellen az ak,

a vér tisztítása

érdekében nem tesz semmit. A vér szennyezései akár külsők, akár bensők, idéznek elő minden betegséget innen ered minden kór, tömérdek nyomorúság, vesztés, keserűség és fájdalom.

Az idegenség

szánadunk legnagyobb nyomorúsága csakis a vér hiányos tisztítására és táplálására vezethető vissza.

Minden olyan idegtápszer, mely évés utján a szervezetbe bármiképp is hatna az idegekre. Bármilyen szépen és nagyhangon hirdetik is az eféle szereket, ez mind csak pusztá ámitás és félrevezetés egész közönséges család és csak arra jó, hogy a minden szalmaszába kapaszkodó betegnek az utolsó garasát is elvegye tőle. Csak egyetlen

idegtápszer

létezik, és ez a vér, még pedig csakis az

egészséges, tiszta vér.

Ez látja el az idegrendszer legfinomabb elágazásait, egyedül es adja meg az idegnek a szükséges táplálékot, az erőt és ellenálló képességet, amelyre oly nagy szüksége van az embernek a létért való kemény küzdelemben. Egészséges vér nélkül nem viszi semmire, ha még olyan szép idegtápszereket raknak is eléje.

Mivel tisztítjuk tehát a vért?

A természet maga mutatja az utat. A növényvilág gyógyfűvel közt található a legtermészetesebb és

legkiválóbb vértisztítószer.

Minden lélegzet emlékeztet a természet örök törvényszerűségére, ahogy ez örökké fennálló állat- és növény között Ezeket a természeti törvényeket senkisésem tudja és nem is fogja megdönteni.

A lehető legjobb vértisztítószer meg kell ismernie. Ez

Grundmann P. gyógyszerész

Bjémezzel a kincstárnak... Védő...

Vértisztító teája

Vulnerál-védjeggel

Est a teát előírás szerint, az az minden második, harmadik napon egy csészével kell állandóan innia, akkor látni fogja, hogy ember, és pedig egészséges ember. Ez a tea megadja testének az egészséget, életkedvet, tetterőt, natos rugékonyságot, erőt, ellenállóképességet, szellemi élelkséget egészen agg koráig és mindég legjobb barátja lesz és marad. Ez megvédi az egészséget tönkretévő, minden felől támadó betegségek csirától, megóvja az idegességtől és csodásan javítja a közérzetet. A tea a legjobb szer a nedvek megromlása, kiütések, sümör, nolyag és vesebajok anyagcsere zavarok érelmeszesedés és különösen

köszvény és csuz

ellen, azonkívül vértódulások, gyomor és bélbántalmak ellen. A tea rendessé teszi a székelést és elősegíti az emésztést. — Mellőzzük e helyen a köszönetnyilvánítások sorozatát ámbár naponként érkeznek a közönség minden köréből az elismerő levelek és hálaíratok ezen tea nagy-szerű hatásáról.

Mindenki győződjék meg maga a tea meglepő hatásáról és fejezze ki azzal háláját, hogy jó lélekkel ajánlja ezt a teát másoknak is.

Csomagja 2, 4, 6 Kor. Próbacsomag 1 K. 5 ilyen próbacsomag 4 korona.

Egy sikeres kurához 2 db. 6 K-ás csomag szükséges, összesen 10 koronáért, bérmentve.

Grundmann P. gyógyszerész

Berlin, SW. 68. Friedrichstrasse 208.

Rendelő órák 8—7-ig vasárnap is.

Használati utasítás Grundmann vértisztító teájához.

Grundmann Vulnerál vértisztító teája mint házi szer legmelegebben ajánlható mindazoknak, akik kiütés, sümör, kelevény, nedvek megromlása, aranyér, vese, hólyag, máj és gyomorbetegségekben, különösen érelmeszesedésben, idegességben, anyagcserezavarokban

köszvény és csuzban

vagy vértóduásban szenvednek, oly módon használandó, hogy ezen teától egy evőkanálnyit egy csésze vízzel erősen felforraltunk és szükség szerint reggel vagy este langyosan isszuk.